

Täysistunto

Tiistai 24.10.2017 klo 13.59—19.29

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain 14 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 96/2017 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 8/2017 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

16.56 **Kari Uotila vas:** Arvoisa puhemies! Puhun ihan täältä paikaltani vain, koska ensimmäisessä käsittelyssä käytin pidemmän puheenvuoron tästä tuulivoiman verottamisen kiristämisestä.

Historiahan on se, kun ajatellaan tuulivoiman elinkaaren mittaista verotusta, että vuonna 2014 se suurin piirtein kaksinkertaistettiin, ja nyt tämä hallituksen esityksessä oleva tuulivoiman verotuksen kiristäminen kiristää kolminkertaiseksi sen muutama vuosi sitten kaksinkertaistetun tuulivoiman verottamisen. Täällä ensimmäisessä käsittelyssä monipuolisesti arvioitiin tätä esitystä, vedottiin siihen, että tuulivoimayhtiöt tekevät erittäin hyvää tuloa — niin tekevätkin. Puhuttiin siitä, että kiinteistöverotulojen saaminen kuntiin tätä kautta lisää halukkuutta ja myötämielisyyttä kaavoittaa tuulivoimaa lisää kuntiin. Tämä kaikki on totta, mutta totta on myös se, että kun meillä on ilmastostrategia ja meillä on erittäin kunnianhimoiset tavoitteet ilmastopäästöjen vähentämiseksi ja uusiutuvan energian lisäämiseksi, niin tässä tilanteessa on kyllä heikko signaali se, että me aidosti päästötöntä, puhdasta uusiutuvaa energiaa rokotamme kiinteistöveron näin voimakkaalla korottamisella. Sen vuoksi, arvoisa puhemies, teen ehdotuksen, että tämä lakiehdotus hylätään.

16.58 **Antti Rantakangas kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä vasemistoliiiton esitys on kyllä eri planeetalta. Kaikki myöntävät sen, että tuulivoima on tällä hetkellä erittäin kannattava energiantuotantomuoto. Kuntien kannalta tässä on kyse merkittävistä tuloista, joilla osaltaan pystytään vastaamaan niihin haasteisiin, mitä tuulivoiman rakentaminen tuo — tuo myöskin ongelmakysymyksiä. Tämä kuntien saama hyöty lisää siis tuulivoiman hyväksyttävyyttä, ja meillä on totta kai yhteinen strategia, että tuulivoiman osuus tulee lisääntymään ja se on osa tätä kokonaisenergiapalettia. Mutta tämä teidän linjanne on ristiriitainen: te ette halua, että kunnat saavat lisää tuloja peruspalveluitten rahoittamiseen, sosiaali- ja terveystalouteen, opetukseen, työllistämistoimeen ja niin edelleen, te ette halua käyttää tätä elementtiä hyväksi vaan vastustatte tätä hallituksen erittäin hyvää ja oikeaa ja oikeudenmukaista esitystä. Tämä on tässä mielessä hyvin ristiriit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

taista, että te puhutte täällä, että pitää palveluita parantaa ja hoitaa köyhien asioita, mutta te [Puhemies koputtaa] vastustatte järkeviä verotuloja.

16.59 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos tämä tuulivoiman kiinteistöverotuksen kolminkertaistaminen on vain hyvä asia — sillä turvataan kuntien välttämättömät palvelut, sillä ei ole negatiivista signaali vaikutusta uusiutuvan energian tuotantoon, eikä siitä ole niitä muita huolia, mitä me olemme tuoneet esiin verotuksen epä-johdonmukaisuudesta, siitä, että tukipolitiikka on menossa uusiksi, tukijärjestelmät menevät uusiksi, kiinteistöverot menevät uusiksi ja niin edelleen — eli jos se on pelkästään myönteistä, miksei hallitus esitä tämän 100-kertaistamista tai 50-kertaistamista? Miksei esitä, ellei tässä ole mitään huonoja puolia? On minusta aika hurskastelua se, jos jonkun liiketoiminnan, oli se tuulivoimatuotantoa tai mitä tahansa, verotuksen moninkertaistaminen on positiivinen asia sille toimialalle, sitä ihmettelen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä vastauspuheenvuorot edustajille Rantakangas ja Suutari, ja sitten menemme listassa eteenpäin.

17.00 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nythän tuulivoimapuistot tulevat saman voimalaitosveron piiriin, missä ovat muutkin voimalaitokset. Eli ne tulevat samaan piiriin. Tämä teidän esityksenne 100-kertaistamisesta, sekin osoittaa, miten epäjohdonmukaisesti vasemmistoliitto ajattelee tätä tuulivoiman verotusta. Ne tulevat nyt samalle viivalle, mikä on hyvä asia. Niitä ei kohdella mitenkään hellemin kuin jotain muuta voimalaitosyksikköä. Tässä mielessä tämä hallituksen esitys on täysin johdonmukainen. Sillä varmistetaan niillä tuulivoimapaikkakunnilla peruspalvelut ja rahoittamista, työllistämistä, koulutusta, terveydenhuoltoa, kaikkea sitä hyvää, joka on kuntalaisten kannalta tärkeä asia. Eli otetaan vain käyttöön tasapuolinen verokohtelu, kun tuulivoima otetaan tähän veron piiriin.

Tämä koskettaa esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaata erittäin merkittävällä tavalla. En tiedä, onko Espoossa näitä myllyjä, mutta koskettaa Pohjois-Pohjanmaata erittäin merkittävällä tavalla, ja tämä on erittäin kannatettava asia, jota uskon, että kaikki Pohjois-Pohjanmaan edustajat kannattavat.

17.01 Eero Suutari kok (vastauspuheenvuoro): Puheenjohtaja! Minun mielestäni on erittäin selvää, että meidän pitäisi nämä eri verotuksen muodot pitää kylmästi erillään toisistaan. Kiinteistövero ei missään tapauksessa ole mikään ohjaava vero. Senhän on oltava kuntien kannalta niin, että siellä jos haittaa aiheutetaan, on samantyyppiset perusteet, ja nythän se sitten tehdään niin. Kunnilta on tullut paljon kiittäviä lausuntoja juuri nimenomaan tästä asiasta, ja kyllä meillä sitten työkaluja riittää eri energiamuotojen tukemiseen, kun niin halutaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Minäpä myönnän edustaja Eestilälle puheenvuoron. Hän ei kaikesta päättäen ole painanut nappulaa, mutta hän kyllä nousi ylös, ja ylös nouseminen ilmeisesti tarkoitti puheenvuoropyyntöä, vastauspuheenvuoropyyntöä. — Edustaja Eestilä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

17.02 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olette tulkinnut aivan oikein.

Täällä puhutaan tuulivoiman kiinteistöverosta, ja kyllä sillä tietyllä tavalla on ohjaava vaikutus. Minä tuon ihan käytännön elämästä esimerkin: Pohjois-Savossa Vieremällä on herkkää luontoa, todella hiljaista luontoa ja erämaa-aluetta, joka on todella arvokas ja jota pitää säästää, mutta mitä korkeammaksi kiinteistövero nousee, niin sitä kovempi on kunnan halu kaavoittaa sinne tuulivoimapuisto, joka sotkee nämä hienot maisemat. Minä tuon tämän elementin esille, koska selvästi huomaa, että perusteluissa on raha. Silloin kun mennään herkkille alueille, missä kyllä tuulee, mitkä ovat metsähallituksen alueita, sieltä halutaan rahaa, kunta haluaa rahaa, niin siinä tavallaan rahan sokaisemana mennään tekemään semmoisten korpialueiden ja luontoalueiden raiskauksia, niin että en missään nimessä pidä sitä hyvänä. Pitäisikin erottaa raha ja sitten se, onko yleensä soveliaista muodostaa tuulipuisto jonnekin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeiset puheenvuorot vielä myönnän tässä keskustelussa edustajille Rantakangas ja Uotila, ja sitten mennään puhujalistassa eteenpäin. — Edustaja Rantakangas.

17.03 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä toistan sen, että tuulivoimapuistot tulevat saman veroprosentin piiriin, jos kunnat niin haluavat, kuin on muillakin voimalaitospaikkakunnilla. Tämä energiatukijärjestelmähän uudistuu, niin kuin varmasti kollega Uotila tietää: tulee huutokauppamekanismi, ja siinä asetetaan sitten samalle viivalle lähtökohtaisesti kaikki uusiutuvan energian tuotantomuodot, missä on paljon hyvää. Totta kai pitää vielä lausuntojen mukaan katsoa, miten siinä esimerkiksi bioenergia pärjää ja niin edelleen, mutta lähtökohtaisesti on oikea asia, että teknologianeutraalisti meillä rakennetaan sitä uusiutuvan energian kapasiteettia, joka on mahdollisimman hyvin pärjäämässä markkinaehtoisesti. Tämähän sen linjan pitää olla.

Mutta kaiken kaikkiaan uusiutuva energia merkitsee suomalaiselle taloudelle ja työllisyydelle suurta kasvupotentiaalia — suurta kasvupotentiaalia, joka pitää hyödyntää: korvata tuontienergiaa, korvata fossiilista energiaa, kuten kivihiiltä, mahdollisimman laajasti.

17.04 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Puheenjohtaja! Minusta edustaja Eestilän puheenvuoro oli erittäin rehellinen ja oikea. Onhan se sitten pikkasen vaarallista toisaalta, jos kunnat rahanhimossaan, veroeurojen toivossa, tekevät kaavoitusta, jolla pilataan lopullisesti kauniita kulttuurimaisemia, kauniita luontomaisemia, se on kyllä silloin ohjausvaikutusta negatiiviseen suuntaan. Meidän täytyy lisätä uusiutuvaa energiaa, meidän täytyy lisätä myöskin tuulienergiaa, mutta ensisijaisesti niiden motiivien voimalaitosten rakentamiseen ja sijoittamiseen pitäisi tulla kyllä jostain muusta kuin tällaisesta lyhytnäköisestä, lyhyestä taloudellisesta edusta, koskee se sitten kuntaa tai koskee se sitten toimijaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

17.05 Pia Viitanen sd: Puhemies! Tässä esityksessä olemme sosiaalidemokraatteina sen takana ja haluamme kyllä tuoda esiin, että oli erittäin miellyttävää se, että kun tätä käsitelimme verojaostossa, niin yhdessä tuumin saimme tänne kaksi pontta, jotka kuitenkin turvaavat eduskunnan tahtotilaa siinä, että hallituksen on kyettävä luomaan edellytyksiä jat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

kossakin sille, että uusiutuvat energianlähteet pärjäävät, mukaan lukien tuulivoima ja tietenkin myös esimerkiksi aurinkosähkö, ja näin ollen kiirehdimme näitä tulevia toimenpiteitä. Tämähän oli pitkälle myös meidän sosiaalidemokraattien esitys, ja muun muassa edustaja Harakka täällä teki merkittävää työtä näiden ponsien eteen, ja kiitos kaikille jaoston jäsenille ja muille hyvästä yhteistyöstä tässä yhteydessä.

Tästä voidaan esittää perusteluja puolesta ja vastaan, uhkia ja mahdollisuuksia. Tämän nimenomaisen ehdotuksen myötä ymmärrän toisaalta ihan hyvin sen huolen, että muutoksia on tullut paljon ja ne ovat olleet aika suuria viime aikoina, mutta samaan aikaan tietenkin tuulivoima on ollut tällä hetkellä hyvin myönteisessä asemassa noin muiden ehtojen osalta. Tietenkin, totta kai aina tässä tapauksessa pitää muistaa myös ilmastostrategian tavoitteet kaiken kaikkiaan uusiutuvan energian mahdollisuuksista ja se myös, että meidän kotimarkkinamme säilyvät kiinnostavina nimenomaan näille uuden uusiutuvan energian investoinneille. Toisaalta näen erittäin hyvänä perusteluna sen, että tämä veronkorotus mahdollistaa, ehkä parantaa tietyllä tavalla sitä tuulivoiman hyväksyttävyyttä ja takaa kunnille vakaampia verotuottoja ja tietenkin toisaalta hyvässä mielessä voi myös kannustaa kaavoittamaan lisää tuulivoimaa, tietenkin huomioiden tämä äskeinen keskustelu sitten näistä niin sanotuista herkistä alueista ja rahanhimosta ja muusta. Nämähän tietenkin pitää aina suhteuttaa ja kokonaisvaltaisesti punnita, [Puhemies koputtaa] ettei tule ristiriitaisuuksia.

17.07 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Tuulivoimaloiden kiinteistöveron korotus on perusteltu, mutta tulee hankalana hetkenä. Samaan aikaan, kun myös tuulivoimalat pannaan yleiseen voimalaitosten verokantaan, nykyinen tuulivoimatariffi päättyy. Nykyisen avokätisen tukimallin ongelmat ovat tunnetut. Se on epäilemättä lisännyt tuulivoiman tuotantoa, sillä investointien riskitön tuotto on ollut aivan omaa luokkaansa. Samaan aikaan se on kuitenkin heikentänyt tuulivoiman ja ehkä samalla kaiken uusiutuvan energian hyväksyttävyyttä kansalaisten keskuudessa. Tämä vain todistaa sen, miten tärkeitä on, että yritystuet ja tuotantotuet suunnitellaan huolellisesti, jos sellaisia ylipäätään tarvitaan. Ja niiden pitäisi myös lähtökohtaisesti olla väliaikaisia, eli on oltava suunnitelma, millä keinoin päästäisiin markkinaehtoiseen tilanteeseen. Tämä koskee siis kaikkia yritystukia, joiden karsiminen näyttää olevan myös tälle hallitukselle sittenkin ylivoimainen tehtävä.

Hyväksyttävyysoongelma on kasvanut viime vuosina, varsinkin kun tuulivoiman vastaisia mielipiteitä on levitetty organisoidusti. En halua ryhtyä keskusteluun räjähtelevistä lepakoista, vaan totean, että jos kuntalaiset kokevat, siis kokemukseräisesti, asumisviihtyvyytensä heikentyvän, niin on ihan perusteltua, että tuulivoiman rakentamisesta koituu myös kunnan kassaan sama hyöty kuin mistä tahansa muusta voimalasta. [Antti Rantakangas: Juuri näin!]

Asian kolmas ulottuvuus on se, mihin edustaja Uotila ansiokkaasti viittasi, että uusiutuvan energian investointeja tarvitaan. Sitä edellyttävät vastikään hyväksytty Suomen energia- ja ilmastostrategia sekä sitoumukset kansainvälisiin päästövähennyssopimuksiin. Tarvitaan siis lisää ja järkevämmin kannustettuja markkinaehtoisia uusiutuvan energian investointeja — kuitenkin osana myös fiksun valtion määrätietoisesti johtamaa teollisuusstrategiaa, ilmastostrategiaa ja energiastrategiaa. [Teuvo Hakkarainen: Ydinvoimaa!] Kiinteistöveron nosto juuri nyt ei ole onnistunein ratkaisu, koska kiinteistövero olisi pitänyt nostaa jo aikoja sitten samalle tasolle tai alun perin asettaa tasaveroisesti muiden voimaloiden tasolle. Siis nyt vasta päästään johdonmukaiseen ratkaisuun. [Antti Rantakankaan välihuu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

to] — Eikä sitä edellisellä kaudella, edustaja Rantakangas. Eli varmaankin me kaikki täällä edustettuna olevat puolueet saamme katsoa peiliin. — Lakiesityksessä ei ole arvioitu, kuten edustaja Uotila totesi, miten kiinteistöveron korotus vaikuttaa tuleviin investointeihin. Tämä on puute, mutta se todetaan nyt selkeästi itse mietinnössäkkin, joka hyvässä yhteistyössä laadittiin valtiovarainvaliokunnan verojaostossa. Samasta syystä valiokuntakäsittelyssä lisättiin mietintöön selkeä lausuma, jossa eduskunta edellyttää hallituksen seuraavan kiinteistöveron vaikutusta uusiin investointeihin ja, jos tilanne niin edellyttää, ryhtyvän toimenpiteisiin energia- ja ilmastopoliittisen ohjelman edellyttämällä tavalla.

Valiokunta lisäsi toisenkin lausuman. "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee viivytystä uuden pysyvän mallin, jolla uusiutuvan energian investointeja edistetään, jottei epävarmuus estä investointeja. Vaikka mallin on oltava teknologianeutraali, sen on huomioitava myös ennen pitkää markkinaehtoisesti tuotettavan tuulivoiman kannattavuuden edellytykset ja varmistettava, että ilmastomuutoksen torjunnan kannalta riittävät investoinnit uusiutuvaan energiaan toteutetaan."

Nämä ovat painavia ja velvoittavia lausumia ja vastaavat juuri siihen huoleen, joka siinä on ihan aiheellinen. Olen iloinen, että nämä SDP:n, sanotaanko, myötävaikutuksella esitetyt lausumat tuntuivat myös vihreistä riittävältä uusiutuvan energian tulevaisuuden kannalta. Eli oikeastaan en nyt näe eroa vastalauseen ja tämän mietinnön välillä muuta kuin siltä osin toki, että länsirannikon, Satakunnan ja Pohjanlahden rannalla olevien — ja miksei Manner-Suomenkin — kuntien ei haluta saavan korvauksia näistä aidoiksi koetuista haitoista, jotta tuulivoima olisi suosituimpi asukkaiden keskuudessa. Mielestämme kokonaisuutena on kiistattomasti sen puolella, että tuulivoiman hyväksyttävyys, haluttavuus ja myöskin rakentaminen edellyttää sitä, että se on asukkaiden ja kaikkien kansalaisten nykyistä vahvemmin hyväksyttävissä.

17.12 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! On hyvin tärkeää, että Suomessa satsataan myöskin uusiutuvaan energiaan, ja siltä osin on hyvä, että viimeisten vuosien aikana on tehty merkittäviä päätöksiä siinä, että myöskin tuulivoiman tuotantoa voidaan Suomessa edistää. Tiedetään jo, missä tuulee, ja tiedetään myös, millä tavalla näitä investointeja voitaisiin laittaa vireille.

Tuulivoima kuitenkin herättää Suomessa myös paljon vastustusta, ja siltä osin yksi keskeinen tekijä on saada kunnat innostumaan siitä, että tuulivoimaa voitaisiin rakentaa Suomeen enemmänkin, ja erityisesti kuntien tahdon lisääminen tässä asiassa on tärkeää. Tältä osin on tietenkin merkittävää se, että hallitus on tuonut nyt käsittelyyn esityksen, jossa tätä kannustinta lisätään niin, että tuulivoiman lisääntyessä kunnan alueella myös kunta pääsee hyötymään näistä investoinneista lisääntyvän kiinteistöveron tuoton nimissä. Uskon, että tämä omalta osaltaan tulee johtamaan tilanteeseen, että kuntien taloudellisetkin intressit merkitsevät, kun puhutaan näistä investoinneista. Siltä osin olemme päätyneet siihen, että tätä hallituksen hyvää linjaa voidaan tukea, ja kiitän myöskin valiokuntatyössä mukana olleita siitä, että hallitus—oppositio-rajojen yli tällä tavalla olemme voineet löytää toisemme.

Toisaalta on hyvä tunnustaa sekin, että tuulivoimarakentamiseen liittyy jatkossa monenlaisia haasteita, ei vain asukkaiden vastustus vaan myöskin se, että tuulivoimaa kannattaa rakentaa. Viitataan tällä siihen, että tuotantopanostukset ovat hyvin erilaisia vanhoissa hankkeissa suhteessa uusiin. Nyt vielä odotamme sitä, minkälaisia kannustimia on tulossa uusiin hankkeisiin, mutta on jo nyt sanottava, että todennäköisesti nämä kannustimet ovat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

hyvin erilaisia vanhojen ja uusien hankkeiden suhteen. Siltä osin on syytä todeta, että sosiaalidemokraatit ovat myös tehneet tähän hyviä ehdotuksia, jotka sitten valtiovarainvaliokunnassakin on otettu huomioon, ja siltä osin näitä lausumia, joita tässä on, syvästi kannatan.

17.15 Matti Semi vas: Arvoisa puhemies! Lyhyestä virsi kaunis: kannatan edustaja Uotilan tekemää esitystä.

17.15 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Harakka puheessaan ansiokkaasti toi esille, olisi alun perin pitänyt olla johdonmukainen eri energiamuotojen verokohdelussa, varsinkin kiinteistöveron osalta. Kun tässä kiinteistöverosta on kysymys, niin sen pitää olla tietysti teknologianeutraalia, eli kiinteistövero on oma veroluokkansa ja sillä on omat tavoitteet olemassa. Nämä tavoitteet ovat nimenomaan kuntien palvelujen rahoittamisessa ja sitten myös tietysti siinä haitassa, minkä se energiamuoto aiheuttaa metsässä tai siellä, missä se sijaitsee. Nyt sitten kyllä näissä ponsissa ja lausumissa edellytetään, että eduskunta seuraa tilannetta, mihin se tulee kehittymään, ja sen jälkeen voidaan tehdä korjaavia toimenpiteitä, jos näihin on tarvetta.

Lopuksi korostaisin vain meidän omaa energiaomavaraisuuttamme ja esitän, että siitä olisi meidän syytä täällä keskustella useamminkin.

17.17 Mats Nylund r: Talman, arvoisa puhemies! Vaikka tuulivoimaloiden määrä Suomessa on kasvanut viime vuosien aikana, tämä ei kuitenkaan välttämättä ole näkynyt sen enempää suurempina verotuloina kunnissa, sillä nykyisin pieneen vesi- ja tuulivoimalaitokseen, jonka nimellisteho on enintään 10 megavoltiampeeria, sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia. Pienvoimaloiden nimellistehoa koskeva raja määräytyy siis yhden itsenäisesti toimintakykyisen tuulivoimalan perusteella jopa silloin, kun on kyse monista tuulivoimaloista, joiden yhteen laskettu nimellisteho ylittää 10 megavoltiampeeria.

Kuntien näkökulmasta ehdotettu muutos, jonka mukaan nimellisteho määräytyy jatkossa useamman yksikön muodostamassa tuulivoimapuistossa, on voimaloiden yhteen lasketun nimellistehon perusteella kannatettava. Muutos merkitsee neutraalimpaa verokohtelua eri sähköntuotantomuotojen kesken sekä aiempaa oikeudenmukaisempaa kompensatiota voimalaitoksen haittavaikutuksista. Muutoksen arvioidaan myös edistävän tuulivoiman hyväksyttävyyttä paikallisesti ja takaavan vakaan verotuoton voimalaitoksen sijaintikunnalle. Vuosittainen verotuoton lisäys on arvion mukaan noin 4,3—5,3 miljoonaa euroa, ja suurin verotuoton lisäys olisi yksittäisessä kunnassa runsaat 700 000 euroa vuodessa.

Arvoisa puhemies! Tuulivoimaloiden kiinteistöverotuksen muutos lisää kuntien verotuloja, se voi lisätä tuulivoimaloiden hyväksyttävyyttä ja siten se voi edesauttaa sitä, että useammissa kunnissa suunnitellaan tuulivoimapuistoja ja rakennetaan enemmän tuulivoimaloita. Täten myös uusiutuvan energian osuuden voidaan olettaa kasvavan. Hallituksen esitys on kannatettava, mutta meidän tulee, aivan kuten lausumassa sanotaan, selvittää esityksen vaikutusta tuleviin tukijärjestelmän muutoksen jälkeisiin tuulivoimainvestointeihin. — Kiitos.

17.19 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty hyviä puheenvuoroja, ja täytyy itsekkin heti alkuun todeta, että tämä hallituksen esitys on aivan erinomainen, voi jopa sanoa, että tätä on odotettu jo useamman vuoden, että se monen tuulivoimakunnan,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

siis sellaisen kunnan, jossa sijaitsee paljon tuulivoimaa, pitkään odottama muutos kiinteistöveroon on nyt meillä käsillä. Ongelmahan on ollut nimenomaan se, kuten täällä on tullut jo esille, että on katsottu yksittäistä tuulivoimaa ja mikäänhän niistä ei ole ylittänyt tätä 10 megavolttiampeerin rajaa, mutta kun nyt muutetaan tätä niin, että katsotaankin kokonaisuus, onko useampi voimalaitos kytketty jakelu- tai kantaverkkoon yhteisen liittymäpisteen kautta ja sitten katsotaan sitä 10 megavolttiampeerin rajaa, niin nämä tuulivoimapiisit tulevat voimalaitoksen kiinteistöverotuksen piiriin.

Vaikka tuulivoima on päästötöntä ja hiilidioksidivapaata energiatuotantoa, niin ei voi kiistää, etteikö siitä myös haittoja olisi, ja kansalaisten kokemat haitat ovat ennen muuta maisemahaittoja. Minusta täällä on hyviä puheenvuoroja käytetty myös siitä, että ei tuulivoimaa kannata joka paikkaan rakentaa. Moni kunta on tehnyt myös maisemasyistä ratkaisun, että eivät oman kunnan alueelle kaavoita tuulivoimaa. Kunnallahan on valta siihen kaavoituksen kautta, ja ymmärrän hyvin näitä kantoja. Otan yhden hyvän esimerkin tuolta Muoniosta, jossa kunta päätti yksimielisesti, että Mielmukkavaaraan ei kaavoiteta tuulimyllyjä, tuulivoimaloita, koska ne olisivat näkyneet koko ajan Pallas–Yllästunturin kansallispuistoon ja sitä kautta sitä meidän hienoa, huikeaa, voi sanoa, kansallismaisemaa tietyllä tavalla pilanneet.

Mutta sitten on paljon alueita, jonne tuulivoima sopii. Sen takia on hyvä, että me myös kannustamme kuntia kaavoittamaan tuulivoimaa niille alueille, mihin se ei aiheuta kohututtomia maisemahaittoja ja mihin, voi sanoa, yleisesti kuntalaiset hyväksyvät, että tämä on hyvä ratkaisu. Silloin on oikeudenmukaisuuskysymys, [Puhemies koputtaa] että saadaan myös kiinteistövero, niin kuin nyt tullaan saamaan.

17.21 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Otin tämän puheenvuoron sitä varten, että erityisesti perussuomalaisten eduskuntaryhmään ja puolueeseen on otettu yhteyttä sellaisten henkilöiden toimesta, jotka kärsivät tuulivoimaloiden ja infraäänien terveysvaikutuksista. Olen henkilökohtaisesti tavannut useita näitä ihmisiä, ja olen aikaisemminkin täällä salissa sanonut erityisesti SDP:n edustajille, että ei varmaan kuulosta kauhean mukavalta siellä päässä, missä nämä terveysvaikutukset ovat todellisuutta perheille, että puhutaan lepakoista ja puhutaan joistain subjektiivisista kokemuksista. Näillä henkilöillä kuitenkin on oireilua, ja meillä on esimerkiksi Suomen Uutisissa todella paljon artikkeleita, missä on tuotu näitä kansainvälisiä tutkimuksia esille. Hallitus on myös selvittänyt näitä infraääniä, ja näistä on luvattu myös jatkoselvitystä. Että otetaan kuitenkin ihan vakavasti.

Me olimme tuossa seminaarissa kuulemassa sisäilmasairastuneita, ja on ollut aika, jolloin on koettu varmasti heistäkin, että onko heillä hieman ongelmia tuolla korvien välissä vai mikä siellä viiraa, kun kaikenlaista oireyhtymää on. Siellä oli eräs toimittaja, joka kertoi, kuinka häneen on suhtauduttu sisäilmasairastelun vuoksi ja ei ole ymmärretty hänen sairasteluaan. On ollut monenlaisia sairauksia, esimerkiksi borrelioosi, joiden oireisiin aikanaan suhtauduttiin sillä lailla, että ihminen kuvittelee näitä oireita.

Toivoisin todellakin ihan oikeasti asiallista ja ymmärtäväistä keskustelua. Olen tavannut näitä ihmisiä, ja heistä on todella loukkaavaa, että sanotaan, että he kokevat näitä asioita. Siellä on tehty tutkimuksia lapsilla ja eläimillä, ja minä haluaisin nähdä, miten pieni lapsi näyttlee, että hän on huonovointinen tai että häntä huimaa, tai hän pitää korvista kiinni. Minä haluaisin nähdä, miten silloin Harakka vain puhuisi lepakoista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

17.23 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Käytän edustaja Merestä termiä edustaja Meri. Siis väärinymmärtäminen on taitolaji, jossa me useat edustajat olemme etevä, [Leena Meren välihuuto] mutta loukkaantuminen tässä salissa silloin, kun se ei ole aiheellista, on jokseenkin tarpeetonta. Se, että jollakulla on oireita, tarkoittaa juuri sitä, että joku kokee aidosti, että asia on näin. En siis halunnut ottaa kantaa näiden oireiden mahdolliseen tieteelliseen pätevyYTEEN. Päinvastoin, kuten puheenvuoroni hengestäkin kävi kaikille muille aivan varmasti selväksi, suhtaudun hyvin, hyvin suurella sympatialla siihen, että ihmiset näin kokevat, [Leena Meri: Mutta ei kuulostanut siltä!] ja olen vakuuttunut myös siitä, että lääketiede edistyy suurin harppauksin vuosikymmenestä toiseen. Eli siis aito kokemus tuulivoiman haitoista on hyvä syy lisätä tuulivoiman hyväksyttävyyttä kansalaisten keskuudessa. Näin sanoin ja näin sanon nytkin. [Puhemies koputtaa] Turha loukkaantua.

17.25 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuulivoiman aiheuttamat infraäänit ovat erittäin hankala kysymys, ja ei voi millään kiistää, etteivätkö ne oireet, mitä kansalaiset kokevat, olisi aitoja oireita. Mutta se hankaluus tulee siitä, että niin kauan kuin ei tieteellisesti pystytä näyttämään evidenssiä siitä, että olisi syy—seuraus-suhde näillä tuulivoiman infraäänillä ja niillä oireilla, päätöksentekoa on hirveän hankala perustaa tälle, [Leena Meren välihuuto] ja sen takia on erittäin hyvä, että hallitus on tehnyt ja tekee näitä tutkimuksia. Niitä on syytä tehdä niin, että meillä on paras mahdollinen tieto kulloinkin käytettävissä ja pystymme pohjaamaan siihen meidän päätöksentekomme. Sen takia, jos on epäilystä, että meillä ei ole kaikkea tietoa käytössä, varmaan tietynlainen varovaisuuskin siinä on paikallaan, mutta päättäjänä kuitenkin itse lähdän siitä, että ei oikein pysty pohjaamaan päätöksentekoa muuhun kuin tieteelliseen evidenssiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

17.26 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Tuulivoima on tullut jäädäkseen. Tuossa kesällä oli mahdollisuus liikkua paljon Pohjoismaissa ja havaitsin siellä, että erityisesti Ruotsissa on todella paljon tuulivoimaa: pienillä paikoilla, isoilla paikoilla, isoja roottoreita, keskikokoisia roottoreita, kaikenlaisia roottoreita. En usko, että tätä kehitystä on syytä jarruttaa.

Otin tämän puheenvuoron oikeastaan sen takia, että kiittäisin valiokuntaa hyvästä työstä ja erityisesti tästä toisesta lausumasta, jossa todetaan, että eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee viivytyksettä mallin, jolla uusiutuvan energian investointeja edistetään, jottei epävarmuus estä investointeja. Minusta tämä on erinomainen lausuma.

17.27 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Käytän puheenvuoron sen takia, että haluan kiittää edustaja Lohea erittäin hyvästä puheenvuorosta, jossa hän totesi, että kansallismaisemaa ei saa pilata ja sama koskee herkkiä alueita. Ainakin itse suhtaudun tuulivoimaan neutraalisti, niin kuin suhtaudun suteenkin neutraalisti, mutta täytyy vain osata arvioida, missä paikassa ne milloinkin ovat.

Esimerkkinä, minkä äsken kerroin ja minkä haluan toistaa: kun Vieremän kunta käsitteli kunnanvaltuustossaan tuulivoimapuiston tekemistä, niin se meinattiin sellaiselle Metsähallituksen alueelle perustaa Vieremän Salahmin ja Kajaanin Murtomäen välillä, joka on yksi suurimpia hiljaisia yhtenäisiä korpialueita Suomessa. Tämä on se juttu, kun perusteena käytettiin rahaa, ja silloin jos siitä saa vielä enemmän rahaa, niin ilmeisesti perusteena käy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

tetään vielä enemmän rahaa, ja tämä on se tekijä, mihin edustaja Lohi viittasi, että nimenomaan Lapin matkailu on kertaheitolla pilalla silloin, jos siellä yli 200-metriset tuulilavat pyörivät, kun ihmiset lähtevät hakemaan rauhaa ja kauniita maisemia. Että tämä esteettinen kysymys pitää oikeasti ottaa huomioon. Tässä ei ole ollenkaan kysymys siitä, mihinkä niitä pitäisi sijoittaa sen takia että saadaan energiaa tai rahaa, vaan ne eivät vain kerta kaikkiaan sovi jonnekin, koska niiden aiheuttama vahinko on moninkertainen siihen, mitä joku saa niistä vero- tai jonkun muun hyödyn kautta.

17.28 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä tosiaan muutetaan tai oikeastaan korjataan tätä kiinteistöverolain 14 §:ää, jolla käytännössä sitten saadaan tuulivoimapuistot saman voimalaitosveron piiriin kuin muutkin voimalaitokset. Kuten täällä on tänään todettu, niin jatkossa tarkastellaan kokonaisuuksia — ei siis käytännössä yksittäistä tuulivoimalaa, kuten tähän asti — kun määritellään, kuuluuko voimalaitos niin sanotun pienvoimalasäännöksen vai yleisen kiinteistöveron piiriin.

Täällä on keskusteltu muun muassa tuulivoiman maisemahaitoista, jotka nekin pitää ottaa vakavasti, mutta edustaja Meri nosti erittäin hyvin keskusteluun nämä tuulivoiman terveyshaitat. Ne tulee ottaa vielä maisemahaittojakin vakavammin. Siinä on monen ihmisen osalta kyseessä terveys ja oma jaksaminen. Jos ihminen kärsii näistä tuulivoimaloiden infraäänistä aiheutuvista haitoista, niin hän saattaa jopa menettää työpaikkansa ja työkykynsä, mikä ei todellakaan ole mikään leikin asia, se muistettakoon.

Mutta tämän esityksen myötä toivottavasti tuulivoiman hyväksyttävyyys osaltaan kasvaa. Se on toki tarpeen. Käytössä on tällä hetkellä edelleen ylikorkea tuulivoiman syöttötariffi, 83,50 euroa megawattituntia kohti. Tämä tariffikiintiö on toki suljettu, mutta nämä vanhat sitoumukset ovat edelleen voimassa. Tuulivoiman kannattavuus on energiamuotona koko ajan kasvanut, ja tukitaso on sekin huomioiden erityisen korkea.

Perussuomalaiset kannattavat tätä hallituksen esitystä, jolla eri energiatuotantomuodot saadaan aiempaa paremmin yhdenvertaisen verokohtelun piiriin, ja mahdollistaahan tämä myös kunnille laajemmat verotulot. Toki niiden ei ole pakko käyttää tätä korkeampaa prosenttia.

17.30 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! Edustaja Laukkanen totesi, että Ruotsissa rootoreita pyörii isoja ja pieniä ja tuulivoimaloita näkyy tosi paljon, ja halusin vain todeta, että siellä kiinteistövero on 0,2 prosenttia. En tunne nyt Ruotsin tukijärjestelmää muilta osin, ja tietysti vero on vain yksi tekijä siinä, mikä ratkaisee sitten investointeja niin kuntatasolla kuin myös toimijoiden tasolla. Mutta halusin nyt kuitenkin, että pöytäkirjaan tulee merkitä se, että Ruotsissa tuulivoimalan kiinteistövero on 0,2 prosenttia.

17.31 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Minun mielestäni on hyvää keskustelua myös arvioida se, kun oman näkemykseni mukaan olen sillä kannalla, että kiinteistövero, niiltä osin kuin se koskee näitä tuulivoimapuistoja, on kyllä kuntien kannalta heidän tahtomansa mukainen. Satakuntalaisena tämä pitää nähdä kyllä itsekkäästi hyvänä vaihtoehtona tietäen Honkajoen, Merikarvian ja Porin ja sieltä tulleen paineen ja sen, että kuitenkin infran rakentaminen pitkälti on ollut siellä kuntienkin kontrollilla ja siihen ollaan osallistuttu aktiivisesti.

Mutta kun aiemmissa puheenvuoroissani olen hyväksynyt sen, että yksittäinen tuulivoimala pienvoimalan muodossa olisi tämän veron ulkopuolella uudelleenkin, niin edustajat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

Eestilä ja Lohi toivat kyllä hyvin tämän maisemallisen ja matkailullisen näkemyksen. Eli siinä kohtaa pitää tuulivoiman rakentamisen arvioissa katsoa myös sen kunnan näkemys siitä, voiko joku yksittäinen toimija rakentaa alueelleen tuulivoimalan, vaikkei se olekaan tämän kiinteistöveron puitteissa, sillä me tiedämme nyt jo, kuinka iso vetotekijä ovat hiljaisuus ja meidän matkailu ja maisemat, niin että ollaan tarkkoina jatkovalmistelussa.

Olen kanssa samaa mieltä kuin mietinnössä toinen lausuma, joka edellyttää valtioneuvostolta toimia, joilla katsotaan sitten nämä uudet uusiutuvan energian tukimuodot ja niin, että houkuttelevuutta edelleen lisätään. Kyllä me tarvitsemme uusia askeleita edelleen uusiutuvan energian tuotantomuotojen lisäämiseksi.

17.33 Ville Tavio ps: Arvoisa puhemies! Nuo tuulivoiman mahdolliset terveyshaitat ovat vakavia asioita. Eläinten ystävänä pidän vakavana myös sitä, että lintuja ja lentäviä nisäkkäitäkin sinne lentää. En pidä sitä sillä tavalla huvittavana asiana, niin kuin SDP:n piirissä se on lyöty aina vitsiksi.

Edustaja Eestilän puheenvuorosta jäi oikein mieleeni tuo, kun hän puhui siitä, että hän suhtautuu tuulivoimaan neutraalisti. Suomessa on niin mielenkiintoinen poliittinen tilanne ehkä ollut viimeisimpien 10—15 vuoden aikana, että voiko joihinkin energiamuotoihin suhtautua neutraalisti varsinkaan kansanedustajana, ja sitten kun tuota puhetta kuuntelin, niin en ihan tiedä, miten neutraalisti hän siihen sitten suhtautui. Mutta ihan järkeviä sanoja hän puheenvuorossaan sinänsä käytti, pikemminkin ongelma on varmaan hänen edustamassaan puolueessa, kokoomuksessa. Ja toisaalta täältä ei nyt moni muukaan puolue kyllä selviä puhtain paperein nimenomaan siitä, että tuulivoimassa on kuitenkin aina muistettava, millainen järjetön rahojen tuuleen palaminen siinä on Suomessa käynyt, kun on miljardien ja miljardien eurojen tukirahat laitettu tähän syöttötariffijärjestelmään — surkeimpia päätöksiä, mitä Suomessa on taloudellisesti koskaan tehty. Täysin surkea tapa myös vähentää hiilidioksidipäästöjä, eikä kyseessä todennäköisesti ole nyt mikään tulevaisuuden energiamuotokaan, vaikka sitä yritetään tietämättömälle kansanosalle varmaan näin myydä.

Mutta uskon, että ihmiset kyllä tietävät, mistä tässä vedätyksessä on kyse, tässä miljardien polttamisessa tai tuuleen heittämisessä. Kaikkein huonoiten nämä tuulivoimaan investoinnit ovat työllistäneet. Mikään ei ole niin huonosti työllistänyt Suomessa, ei ikinä, kuin nämä tuulivoimaan heitetyt rahat. Ne eivät ole työllistäneet. Että kyllä on ollut huonoja ratkaisuja.

17.35 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Jälkikäteen ajateltuna voi varmasti todeta, että syöttötariffin taso oli liian korkea, kun katsotaan, mihin pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla sähkön hinta on kehittynyt. Mutta pitää muistaa se, että kun nämä päätökset tehdään, ne tehdään sen ajan tosiasioitten perusteella, senhetkisellä parhaalla tiedolla. Niin tehtiin tämäkin ratkaisu, ja se sai kuitenkin aikaan sen, että tuulivoimaa lähdettiin voimakkaasti Suomeen rakentamaan, joka oli se tavoite.

Nyt ollaan siirtymässä uuteen uusiutuvan energian tukijärjestelmään, joka on valmistelussa, ja siinä lähtökohtana on teknologianeutraalius. Ja niin minä näen oikeastaan senkin, että tämä veroratkaisu, mitä nyt ollaan tekemässä, lähtee siitä, että ei ole oikein, että tarkastellaan vain yksittäisiä tuulivoimaloita, jos ne on rakennettu kokonaisuutena ja kytetään sitten verkkoon yhden liittymispisteen kautta, vaan haetaan tässäkin neutraalisuus. Jos on kerta tuulivoimakokonaisuus, niin kohdellaan kiinteistöverotuksella samalla lailla kuin muukin voimalaitoskokonaisuus, ja tämä on minusta oikeaa politiikkaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

Mutta täytyy kyllä hieman ihmetellä vasemmistoliiton kantaa. Tässä oikeastaan se keskeinen ero, kuten täällä tuli myös SDP:n Harakan puheenvuorossa ilmi, on oikeastaan vain siinä, että nyt näille kunnille, jotka kärsivät tosiasiallisesti tuulivoimien maisemahaitoista, te ette ole mahdollistamassa sitä, että ne saavat itse päättää, perivätkö ne kiinteistöveroä poikaisen enemmän tuulivoimailta tässä tilanteessa. Voisin sanoa, että kyllä kannattaisi har- kitta tätä näkökulmaa nyt uudestaan kuntien kannalta.

17.36 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Lohen erinomaiseen puheenvuoroon liittyen kuitenkin sellainen lisäpohdinta on se, että kun pyritään teknologianeutraali- suuteen, on aivan oikein, että eri voimalat maksavat yhdenmukaista kiinteistöveroä. On varmasti niin, että se virhe, joka tehtiin silloin tätä edellistä edellisen hallituksen aikana, oli se, että kun tämä syöttötariffijärjestelmä luotiin, niin ei samaan aikaan luotu kiinteistöve- rojärjestelmää. Onko se sitten tasapuolinen aurinkovoimaan nähden, joka käsittääkseni kuitenkin ei muodostu usein niin suurista yksiköistä, että se muodostaisi kiinteistön? Var- sinkin kun se on hajautettu järjestelmä, jossa puhutaan yksittäisistä paneeleista, niin silloin voisi ajatella, että sitä ei kiinteistövero varmaankaan useissa tapauksissa koske samalla ta- valla kuin isompia ja keskitetympiä voimaloita. Mutta oikeastaan tässä suhteessa olen kyl- lä valmis antamaan tällaiselle erittäin hajautetulle pienvoima-aurinkotuotannolle sen pie- nen edun, jonka se kenties tätä kautta saisi.

17.38 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tuulivoiman verotuksen korottaminen tai sen verotuksen korottamisen mahdollistaminen on mielestäni hyvä asia, eikä tässä asiassa vält- tämättä tarvitsisi olla niin äärettömän teknologianeutraalikaan, koska teknologia sinänsä ei ole neutraalia, koska tosiasia on se, että vaikka tuulivoimalla ei olisi mitään haittavaikutuk- sia, niin silti esimerkiksi aurinkovoima toimisi Suomessa paljon paremmin.

Mitä taas tulee kaavoitukseen ja maisemiin, niin en tiedä, löytyykö Suomesta mitään muuta yhtä pyhää lehmää tässä asiassa kuin tuulivoimalat. Mitä muuta 200 metriä korkeaa voisi kaavoittaa keskelle kauneinta luontoa kuin tuulivoimalan? Johan tässä maassa syn- tyy aivan käsittämätön rutina kaavoituksesta, kun kaupungin keskustaan yrittää esittää yli kuusikerroksista taloa. Tämä ilmiö toistuu kaikkialla.

17.38 Katja Hänninen vas: Arvoisa puhemies! Tuulivoimakaupungin asukkaana ja tuu- livoimakylän asukkaana täytyy sanoa, että kyllä ne tuulivoimalat puhuttavat. Ne puhutta- vat meitä päättäjiä, ne puhuttavat erityisesti niitä ihmisiä, joiden takapihalle ne myllyt ko- hoavat. Kuka niistä sitten vastaa, kun ne tuulivoimalat lopettavat toimintansa elikkä tule- vat tiensä päähän? Kuka maksaa kustannukset, kun ne pitää purkaa ja tehdä maisemointi- työt? Se minua itseäni kiinnostaisi tietää. Nämä maisemahaitat, välkehaitat, matalataajui- nen ääni, nämä ovat todellisia. Minä ainakin otan tosissani kaiken sen palautteen, mitä ih- miset minulle kertovat. [Leena Meri: Hyvä!] Raha ei koskaan korvaa terveyttä. Jos terveys ja työkyky on kerran menetetty, sitä on vaikea enää koskaan palauttaa ennalleen. Kalliita ihmiskokeita on tehty, ja näistä pitää ottaa opiksi. Se, mikä tuulivoimalan etu on, on se, että sen voi todellakin, tietenkin pysäyttää, mutta ne ovat kalliita kokeiluja, mikäli tähän pää- dytään. Samaa mieltä siis olen siitä, että tuulivoimalan haittoja pitää kompensoida sinne, minne ne tulevat: ei kunnille vaan niille ihmisille, joita nämä tuulivoimalat haittaavat ja joi- den takapihalle nämä myllyt kohoavat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

17.40 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Tavio epäili omaa neutraalia suhtautumistani. Voin kertoa, että minulla on aika neutraali suhtautuminen ydinvoimaan, vastapainevoimaan ja tuulivoimaan. Minun mielestäni, kun puhutaan tulevasta energiapolitiikasta, aurinkovoimalla ja tuulivoimalla on kyllä paikkansa silloin, kun ne sijoitetaan sellaiseen paikkaan, että ne eivät aiheuta muulle elinkeinotoiminnalle tai muille arvoille mitään ongelmia. Tuulivoiman kustannukset ovat pudonneet alaspäin ja tehot ovat nousseet, joten minä en vastusta, aika neutraalisti suhtaudun siihen. Mutta tietenkin tähän neutraliteettiin sisältyy semmoinen, että jos ydinvoimalaa alettaisiin suunnittelemaan tuohon Töölönlahden rannalle, niin minä todennäköisesti vastustaisin. En sen takia, että suhtaudun tunteellisesti ydinvoimaan, vaan sen takia, että se on kerta kaikkiaan väärä paikka, ja sama koskee tuulivoimaa, että jos se sijoitetaan luontoon aroille alueille, niin silloin minä vastustan sitä. Mutta siihen, että vastustaisin sinänsä tuulivoimaa, joka on järkevä energiamuoto: tehot ovat niin paljon nousseet ja nämä nykyiset tuulivoimalat ovat ihan eri luokkaa takaisinmaksun näkökulmasta, joten nykyään kannattaa purkaa entisiä tuulivoimaloita ja rakentaa uusi tilalle, koska se teho- ja kustannusrakenne on aivan eri luokkaa.

17.41 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Hänninen totesi niitä monia haittoja, mitä ihmiset kokevat tuulivoimasta, mutta samaan aikaan hän vastustaa sitä, että kunta saisi nyt verokorvauksen, jonka se voisi käyttää tietyllä tavalla. Siis kuntahan olisi erinomainen yksikkö allokoimaan niille asukkaille, joilla on haittoja, jollakin tavalla tätä, koska tämän hetken tilannehan on se, että tuulivoimastahan voivat hyötyä vain maanomistajat ja tuulivoiman omistajat, eikä niille asukkaille, jotka kokevat kärsivänsä erilaisia haittoja, tule tätä allokointia tuulivoiman kautta eikä sitä oikein pystytäkään kanavoimaan helposti muutoin kuin niin, että kunta saa siitä voimakkaammin verotuloja ja pystyy ottamaan tämän huomioon. Ja tämä peruste, mitä käytitte, minusta sopii erinomaisesti tämän hallituksen esityksen kannattamiseen.

Mitä tulee edustaja Harakan pohdintoihin aurinkovoimasta, niin minusta se oli aivan hyvää pohdintaa. Tätä pitää totta kai käydä, kun mietitään teknologianeutraalia suhtautumista uusiutuvaan energiaan, ja silloin pitää yrittää laittaa kaikki samalle viivalle ja varmaan niinkin, että jos on riittävän iso aurinkovoimalayksikkö, niin sekin laitettaisiin silloin kiinteistöverotuksen piiriin. On selvää, että aurinkovoiman pienistä yksiköistä ei kyllä mitään haittaa oikein voi keksiä, mitä voisi olla, ja sen takia ymmärrän, että sitä ehkä voidaan kohdella vähän eri tavallakin.

17.42 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Hännistä hyvästä puheenvuorosta. Muistaakseni tekin olette siinä sisäilmatyöryhmässä, jossa minäkin olen ja jossa oli tällainen seminaari, missä oikeasti keskusteltiin hyvin pitkään erilaisista sairauksista — siinä nyt tietysti olivat sisäilmasairauksista kärsineet keskiössä — siitä tuntemuksesta, kun ihmisellä on oireita eikä oteta vakavasti. Kiitän tästä puheenvuorosta, ja varmasti tekin olette saanut paljon yhteydenottoja näistä erilaisista tuulivoimahankkeista.

Katsoin, että tämän ryhmän varapuheenjohtaja on SDP:n Eloranta, ja hän on suhtautunut hyvin ymmärtäväisesti näihin sisäilmasairastuneisiin, joita on noin 800 000 vuosittain. Hän toteaa, että maailmalla on tutkimusnäyttöä siitä, että kun on olemassa tällainen ympäristöherkkyys, joka on vain oirekoodi. Sille pitäisi saada tautiluokitus, jotta nämä ihmiset pääsisivät sairauden hoidon ja sosiaalihuollon piiriin. Tässä on oikeastaan sama ongelma, edustaja Harakka, että on oireita mutta ei ole vielä sitä tautikoodia kunnolla löydetty.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

Kuten edustaja Lohi sanoi, asiat pitää hyvin tutkia, ja juuri sen takia en lähtisi reippaasti lisäämään mitään ennen kuin se tutkimustieto on saatu valmiiksi, koska aika vaikeata sitä sitten on peruuttaa — kuten edustaja Hänninenkin sanoi, kukas niitä sitten sieltä purkaa? Ei se ihan yksinkertaista ole.

Sinänsä minusta on hyvä, että on uusiutuvaa energiaa ja löydetään erilaisia energiamuotoja, mutta niiden täytyy olla terveydelle haitattomia. Se on erittäin tärkeä asia.

17.44 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Halusin todellakin olla tarkka ja varovainen sanoissani. Itse en ole niin merkittävä lääketieteen asiantuntija, että osaisin tällaiseen tautiluokitukseen ryhtyä. Mielestäni aivan riittävä, kuten taidan sanoa jo kolmatta kertaa, peruste on se, että ihmiset kokevat näitä oireita, tarvitsematta mennä nyt sen syvemmälle lääketieteelliseen, kuten sanoin, vajavaiseen osaamiseeni.

Varovaisuusperiaate sinänsä on hyvä, mutta en minä ymmärrä, minkä takia tuulivoimaloita ei voisi purkaa, jos sitten kiistaton evidenssi on siitä, että ne ovat vaarallisia. Kyllähän nyt kaikista rakennuksista on purettu monta vuotta asbestiakin pois, kun on ilmennyt, että se on terveydelle vaarallista. Juuri näinhän täytyy toimia, että toimitaan sen mukaan, mikä on tieteellinen näyttö, ja sitten toimimme myöskin me lainsäätäjät parhaan osaamisemme mukaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Keskustelu ei ole vielä päättynyt, vaan edustaja Myllykoskella on puheenvuoro.

17.45 Jari Myllykoski vas: Niin, arvoisa puhemies! En lähde ennakoimaan tuulivoimaloiden purkamisvastuuta, mutta tiedän kyllä asbestin purkamisen osalta, että eivät ne kustannukset menneet ainakaan niiden rakentajien piikkiin, jotka ovat ne asbestit sinne laittaneet. Se on ollut sitä teknologiaa ja niitä sitten puretaan. Yhteiskunta maksaa nekin kustannukset pitkältä osin.

Mutta jos nyt tätä keskustelua koetan vähän käydä läpi, niin edustaja Lohelle haluaisin sanoa, että en ainakaan minä tulkinnut edustaja Hännisen puheenvuoroa siten kuin te annoitte ymmärtää: jos tämän lausuman voisi ymmärtää niin, että kun nyt menee kunnille tämä kiinteistövero, niin se suunnataan niille, jotka sen haittavaikutuksista kärsivät, niin varmasti löytäisitte toisenne.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä edustaja Lohi.

17.46 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Kunta itse voi päättää, miten se varat käyttää. Tämä on yleinen toimiala, ja kyllä kunnassa demokratia toimii. Yhtä lailla kunta voi päättää, kaavoittaako se kiinteistöverosta huolimatta tai siitä riippumatta tuulivoimaa vai ei, eli käydä tämmöistä arvopunnintaa.

Mitä tulee sitten tuulivoimaloitte purkamiseen, niin kyllähän se on kuitenkin niin, että ne ovat kohtuuhelposti purettavissa, ja meillä on myös olemassa olevia esimerkkejä. Jos en ihan väärin muista, niin Hailuodosta on taidettu purkaa niitä joitakin tuulivoimaloita, mutta on muitakin paikkoja Suomessa, joista niitä on purettu. Niiden yhtiöiden, jotka ne omistavat, velvollisuus on tietenkin, jos ne lopettavat toimintansa, maksaa kustannuksia. Eli se ei ole siinä mielessä ongelmallista toimintaa, että jos ajatellaan, että se toiminta loppuisi, niin siitä syntyisi yhteiskunnalle jotain raskaita velvoitteita, vaan minusta, jos käy ilmi jos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2017 vp

sain vaiheessa, että tuulivoimasta tulee ihan selkeitä terveyshaittoja, niin kohtuullisin kustannuksin ne tuulivoimalat ovat purettavissa. Siinäkään mielessä minusta tämä ei ole niin ongelmallista kuin esimerkiksi joku toinen elinkeinotoiminta, joka saattaa aiheuttaa riskkejä yhteiskunnalle siitä, että kun se loppuu, niin sitten tämä ennallistaminen ja muut [Puhemies koputtaa] jäävät veronmaksajan piikkiin jotenkin kovasti rasittamaan.

17.48 Katja Hänninen vas: Niin, arvoisa puhemies! Ajattelin, että vastaan edustaja Lohelle kuitenkin lyhkäisesti, että omassa puheenvuorossani halusin nimenomaan korostaa sitä, että niiden, jotka niistä haitoista kärsivät, pitäisi saada siitä kompensatiota. Kunnissa on erilaisia käytäntöjä — niin kuin edustaja totesi, se on kunnasta kiinni. Mutta monesti ajatellaan meistä syrjäseudun ihmisistä, joita on siellä 300—700, että mitä se haittaa, jos heitä ne tuulivoimalan haitat vähän haittaavat, ja sitten se raha suunnataan sitten kuitenkin sinne taajamaan, jossa välttämättä niitä myllyjä ei ole rakennettu.

Kyllä minun mielestäni meidän pitää peräänkuuluttaa sitä yhteiskuntavastuuta, että siellä, minne niitä tuulimyllyjä rakennetaan, myös näkyisivät sitten paikallisesti kylissä ne verotuotot ja kehitettäisiin kylän toimintaa, kyläkouluja ja liikuntapalveluita, että sinne tulisi myös joitakin muita palveluita, ei pelkästään vain näitä teollisia tuulimyllyvoimalaitoksia.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.